20/09/2026

Ο Τίμιος Σταυρός, το υπέρτατο σύμβολο της θυσίας και της αγάπης του Κυρίου μας – Του Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας

/ Γνώμες



Στὸ μέσον τοῦ Σεπτεμβρίου, ὑψώνεται ὁ Τίμιος Σταυρός, τὸ ὑπέρτατο σύμβολο τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐσιαστικά, ὁλόκληρος ὁ μῆνας εἶναι ἀφιερωμένος σ΄ αὐτόν. Ἀπόδειξη ἀποτελεῖ ἡ ἐπιθυμία τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ ὀνομάσει τὴν μὲν Κυριακὴ πρὶν ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ ἑορτὴ «Κυριακὴ πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ», τὴν δὲ ἑπομένη «Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὕψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ». Σὲ αὐτὴ τὴν Κυριακή, λοιπόν, βρισκόμαστε σήμερα.

- του Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνού

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο ἀποτελεῖ συγχρόνως πρόσκληση ἀλλὰ καὶ ἀποκάλυψη. Ὁ

ἴδιος ὁ Κύριος, μέσα ἀπὸ τὴν περικοπὴ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ε'υαγγελιστοῦ Μάρκου, ἀπευθύνεται πρὸς ἐμᾶς, οἱ ὁποῖοι ἔχουμε ἐπιλέξει νὰ ὀνομαζόμαστε Χριστιανοί. Μὲ λιτότητα ἀλλὰ καὶ μὲ πλήρη σαφήνεια μᾶς προσκαλεῖ καὶ συγχρόνως μᾶς ἀποκαλύπτει ποιό εἶναι τὸ περιεχόμενο τῆς λέξεως «Χριστιανός».

Τὸ προσωνύμιο αὐτὸ ἐμφανίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἀντιόχεια καί, ἀπὸ τότε, δισεκατομμύρια ἄνθρωποι τὸ ἔκαναν συνώνυμο τῆς ταυτότητός τους, δηλώνοντας πρὸς τὸν κόσμο πὼς ἀνήκουν στὸν Χριστό, πὼς ἡ διδασκαλία καὶ τὸ παράδειγμά Του ρυθμίζουν τὴν ζωή τους καὶ πὼς ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δικό Του δρόμο.



Ὁ δρόμος αὐτός, ὅμως, δὲν ἔχει χαραχθεῖ ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη διάνοια, οὔτε κἂν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία Του, ἀλλὰ ἀπὸ Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος σήμερα μᾶς τὸν ἀποκαλύπτει, μὴν ἐπιτρέποντάς μας καμία παρερμηνεία ἢ ἀμφιβολία:

«Εἴ τὶς θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταὺρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι» (Μρκ. 8:34). Δηλαδή: «Ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσει, ἂς ἀπαρνηθεῖ τὸν ἑαυτό του, ἂς σηκώσει τὸν σταυρό του κι ἂς μὲ ἀκολουθεῖ».

Ἡ φράση αὐτὴ ἀπαντᾶ στὰ ἐρωτήματα τοῦ κάθε Χριστιανοῦ γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ κάνει, ποιόν δρόμο νὰ ἀκολουθήσει καὶ ποιό εἶναι τὸ νόημα τῆς ζωῆς. Κάθε λέξη της ἐμπερικλείει πνευματικὸ βάθος καὶ ἀποτελεῖ ἀσφαλῆ πυξίδα ζωῆς. Πόση

εὐγένεια, σεβασμὸ στὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία καὶ διακριτικότητα κρύβουν οἱ πρῶτες λέξεις της! «Ὅποιος θέλει».

Ὁ Χριστὸς παραμένει πάντα παρὼν καὶ διαθέσιμος, ἐπιθυμῶντας μία συνάντηση μαζί μας, ἡ ὁποία νὰ στηρίζεται στὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία. Δὲν ἐκβιάζει οὔτε ἀπειλεῖ οὔτε ἐξαναγκάζει. Προσκαλεῖ νά ἀποδεχθοῦμε Ἐκεῖνον, ὁ Ὁποῖος δὲν περιμένει ἀπὸ ἐμᾶς τίποτα, ἀλλὰ εἶναι Ἕτοιμος νὰ μᾶς προσφέρει τὰ πάντα.

Ἂς συνεχίσουμε, ὅμως: Ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ Τὸν ἀκολουθήσουμε. Κάθε φορὰ ποὺ βρισκόμαστε σὲ ἕνα σταυροδρόμι τῆς ζωῆς, εἶναι λογικὸ νὰ μᾶς διακατέχει ἕνα ἐρώτημα, ἴσως καὶ μία ἀγωνία: «Ποῦ ὁδηγεῖ ὁ δρόμος ποὺ θὰ ἐπιλέξω; Τί κινδύνους κρύβει; Ὑπάρχει κάποιος ποὺ τὸν περπάτησε καὶ μπορεῖ νὰ μοῦ δώσει ὁδηγίες πορείας;»

Ὁ Χριστός, ἀδελφοί μου, δὲν μᾶς στέλνει σὲ ἕναν δρόμο. Μᾶς καλεῖ νὰ γίνουμε συνοδοιπόροι Του σὲ ἕνα διαρκὲς ταξίδι στὴν ἱστορία. «Μὴ φοβᾶστε», μᾶς λέει, «Ἂν κοιτάξετε μπροστά σας, θὰ μὲ διακρίνετε νὰ περπατῶ. Ἂν κοιτάξετε κάτω, θὰ δεῖτε τὰ ματωμένα μου βήματα». Δὲν εἶναι εὔκολος ὁ δρόμος, στὸν ὁποῖο σᾶς καλῶ. Μπορῶ, ὅμως, νὰ σᾶς διαβεβαιώσω γιὰ δύο πράγματα: Πρῶτον, πὼς ποτὲ δὲν θὰ μείνετε μόνοι καὶ ἀβοήθητοι. Καὶ δεύτερον, πώς, στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ δρόμου, ποὺ ἄλλοτε εἶναι δύσκολος καὶ ἄλλοτε ἐπώδυνος, βρίσκεται ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεώς μου καὶ ἡ ἀτέρμονη μακαριότητα τῆς Βασιλείας».

Λοιπόν;. Τί πρέπει νὰ κάνουμε, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ ἐπιλέγουμε ἐλεύθερα νὰ ἀκολουθήσουμε τὸν Χριστό; Δύο πράγματα: Κατ’ ἀρχὰς νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὸν ἑαυτό μας! Ἀλήθεια, τί σημαίνει αὐτό; Πῶς μπορεῖ κάποιος νὰ ἀπαρνηθεῖ αὐτὸ ποὺ εἶναι;

Ἡ ἀπάρνηση, ἀδελφοί μου, δὲν σημαίνει ἄρνηση τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἀλλὰ ἐκθρόνισή του ἀπὸ τὸν ἀλαζονικὸ θρόνο τοῦ ἐγωισμοῦ.

Ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ νὰ πάψουμε νὰ θεωροῦμε τὸν ἑαυτό μας ὡς τὸ κέντρο τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἔχουμε ὡς πρῶτο καί, συχνά, μοναδικὸ κίνητρο τὴν ἀτομική μας ὠφέλεια καὶ ἐξυπηρέτηση. Ἀντίθετα, μᾶς καλεῖ στὴν χαρὰ ποὺ προσφέρει ἡ προθυμία μας νὰ μετατρέπουμε σὲ θέλημά μας τὴν ὠφέλεια καὶ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ ἀδελφοῦ μας.

Καὶ κατόπιν; Νὰ σηκώσουμε τὸν σταυρό μας! Καὶ αὐτό, τί σημαίνει; Λέμε συχνὰ γιὰ κάποιον ἄνθρωπο ποὺ ὑποφέρει πὼς «σηκώνει τὸν σταυρό του». Ἡ σημερινὴ περικοπή, ὅμως, προσφέρει μιὰ εὐρύτερη καὶ ὑψηλότερη διάσταση: Ὁ σταυρὸς ποὺ καλούμαστε νὰ σηκώσουμε δὲν ἀποτελεῖ ἀνθρώπινη κατασκευή, ποὺ ἀφορᾶ μόνον ἐμᾶς, ἀλλὰ ἀντίγραφο τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου μας.

Θυμᾶστε, ἀπὸ τὴν πορεία τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Γολγοθᾶ, τὴν στιγμή, κατὰ τὴν ὁποία, ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ Σταυροῦ, τὰ γόνατά Του λυγίζουν καὶ καλεῖται ὁ Σίμων ὁ Κυρηναῖος νὰ Τὸν βοηθήσει; Ἀλήθεια, τί ἦταν αὐτὸ ποὺ ἔκανε τόσο βαρὺ τὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ; Ἡ ἀπάντηση βρίσκεται στὰ λόγια τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὅταν ἀντικρίζει τὸν Χριστὸ ποὺ προσέρχεται νὰ βαπτιστεῖ: «Ἰδού ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰω. 1:29).



Ὁ Ἰησοῦς, στὴν πορεία Του πρὸς τὸν Γολγοθᾶ, κάποια στιγμὴ λυγίζει ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἁμαρτιῶν μιᾶς ὁλόκληρης ἀνθρωπότητος. Αὐτός, ὄντας ἀθῶος, ἐπωμίζεται τὶς συνέπειες τῶν δικῶν μας σφαλμάτων.

Ἡ κορυφαία αὐτὴ θεολογικὴ ἀλήθεια ἀποτελεῖ καὶ τὴν οὐσία τοῦ δικοῦ μας σταυροῦ: Ὅποιος ἀκολουθεῖ τὸν Χριστό, δὲν ἐπωμίζεται μόνο τὸ βάρος τῶν δικῶν του λαθῶν, ἀλλὰ προσφέρει, ὅσο ἀντέχει, χέρι βοηθείας σὲ ὁλόκληρη τὴν κοινωνία, μὴν ἐξετάζοντας ποιός φταίει, ἀλλὰ ἀναζητῶντας τί μπορεῖ νὰ προσφέρει σὲ ἐκείνους ποὺ ὑποφέρουν, ἔστω καὶ ἀπὸ τὰ δικά τους λάθη.

Ὁ κόσμος συχνὰ ἐπιμένει νὰ δικάζει καὶ νὰ καταλογίζει εὐθύνες. Ὁ Χριστιανός, ὅμως, εἶναι πάντα διαθέσιμος νὰ γιατρέψει πληγές, χωρὶς νὰ ἀναζητᾶ διαρκῶς τοὺς ἐνόχους.

Ἡ λέξη «Χριστιανὸς» δὲν ἀποτελεῖ ἁπλῶς στοιχεῖο ταυτότητος, ἀλλὰ συγκεκριμένο τρόπο ζωῆς, ὅπως τὸν δίδαξε ὁ Ἐσταυρωμένος. Ὅποιος Τὸν ἀκολουθεῖ, μαθαίνει τί σημαίνει «ἀληθινὸς Χριστιανός»: Εἶναι μιὰ μεγάλη ἀγκαλιὰ ποὺ θέλει νὰ μοιάσει σὲ ἐκεῖνα τὰ πάνσεπτα καὶ αἱματοβαμμένα χέρια ποὺ ἁπλώθηκαν κάποτε πάνω στὸν Σταυρό. Μιὰ ἀγκαλιά, ἕτοιμη νὰ παρηγορήσει, νὰ περιθάλψει καὶ νὰ στηρίξει ὅλον τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ ἐξαναγκάζει καὶ χωρὶς νὰ διαχωρίζει τοὺς ἀνθρώπους.

Ἂς ἀγωνιστοῦμε, λοιπόν, νὰ βιώσουμε τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς λέξεως «Χριστιανός». Ἂς ἔχουμε τὸ βλέμμα μας προσηλωμένο στὴν μορφὴ Ἐκείνου ποὺ προπορεύεται, φέροντας στοὺς ὤμους Του τὸν Σταυρὸ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἂς Τοῦ ζητοῦμε διαρκῶς νὰ μᾶς ἀξιώσει νὰ βιώσουμε, ἔστω καὶ ψήγματα, ἀπὸ τὴν δική Του ἀπέραντη ἀγάπη. Ἂς γίνουμε κι ἐμεῖς, μὲ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς μας, ἀπόστολοι καὶ εὐαγγελιστὲς αὐτῆς τῆς ἀγάπης.